

APSTIPRINĀTA
ar Valkas novada domes 2016.gada 29.septembra sēdes
lēmumu (protokols Nr.12,12.§)

Aktualizēts
Ar Valkas novada domes 2017.gada 25.maija sēdes
lēmumu (protokols Nr.5, 15.§)

VALKAS NOVADA DOME

ĒRĢEMES VIDUSLAIKU PILS ATTĪSTĪBAS STRATĒGIJA

2016.–2025. gadam

SATURA RĀDĪTĀJS

1. ESOŠĀS SITUĀCIJAS ANALĪZE	3
Objekta darbības pilnvarojums	3
Objekta vadības modeļa un organizatoriskās struktūras definēšana un raksturojums	3
2. VĒSTURISKAIS APRAKSTS	5
3. SASKAŅOTĪBA AR CITIEM ATTĪSTĪBAS DOKUMENTIEM	6
4.ĒRĢEMES VIDUSLAIKU PILS MISIJA.....	11
ĒRĢEMES VIDUSLAIKU PILS VĪZIJA	11
VĒRTĪBAS	11
FUNKCIJAS	11
5.STIPRO UN VĀJO PUŠU ANALĪZE (SVID).....	12
6.ĒRĢEMES VIDUSLAIKU PILS ATTĪSĪBAS MĒRĶI UN UZDEVUMI	13
UZDEVUMI MĒRĶU SASNIEGŠANAI	14
7. OBJEKTĀ PLĀNOTIE PAKALPOJUMI UN TO ATTĪSTĪBA.....	18
8. PUBLICITĀTE.....	18
9.ĒRĢEMES VIDUSLAIKU PILS ATTĪSTĪBAS ILGTSPĒJAS NODROŠINĀŠANA.....	19
IZMANTOTIE INFORMĀCIJAS AVOTI	20

1. ESOŠĀS SITUĀCIJAS ANALĪZE

OBJEKTA DARBĪBAS PILNVAROJUMS

Valsts nozīmes kultūras piemineklis (arheoloģija) - Ērgemes viduslaiku pils (Nr. 2362) ir ievērojams un unikāls Latvijas un arī Eiropas mēroga kultūrvēsturiskais piemineklis. Ērgemes viduslaiku pils atrodas Valkas novada Ērgemes pagastā. Objekta attīstības stratēģiju izstrādā Valkas novada dome sadarbībā ar biedrību "Ērgemes bruņinieku pils". Valkas novada attīstības programmas 2015.-2021. gadam IV sadaļas Investīciju plāna (2017. gada 25. maijā apstiprināta aktualizētā versija) kā novada prioritārs projekts ir iekļauts specifiskā atbalsta mērķa (SAM) 5.5.1. "Saglabāt, aizsargāt un attīstīt nozīmīgu kultūras un dabas mantojumu, kā arī attīstīt ar to saistītos pakalpojumus" projektā plānotā Ērgemes pilsdrupu Ziemeļu torņa atjaunošana.

OBJEKTA VADĪBAS MODEĻA UN ORGANIZATORISKĀS STRUKTŪRAS DEFINĒŠANA UN RAKSTUROJUMS

Ērgemes viduslaiku pils atrodas uz Valkas novada domes īpašumā esošas zemes. Par pilsdrupu apsaimniekošanu ikdienā ir atbildīgs Valkas novada Ērgemes pagasta pārvaldnieks. Lai pilsdrupas būtu pieejamas visu gadu, ziemās tiek iztīrīts piebraucamais ceļš, siltajā sezonā tiek veikta zāles nopļaušana, uzstādīti atkritumu konteineri un veikta atkritumu savākšana. Pilsdrupu restaurācijai un attīstībai Valkas novada dome un biedrība "Ērgemes bruņinieku pils" cenšas ieguldīt savus līdzekļus un piesaistīt līdzfinansējumu no dažādām programmām, fondiem un ziedotājiem.

PAVEIKTAIS ĒRGEMES VIDUSLAIKU PILS RESTAURĀCIJĀ:

2008. gadā ar Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas finansējumu SIA „Arhitektes Ināras Caunītes birojs” ir veikis pilsdrupu arhitektonisko izpēti.

2008. gadā arhitektūras projektēšanas birojs „Konvents” pēc pašvaldības pasūtījuma ir izstrādājis „Ērgemes viduslaiku pilsdrupu konservācijas projektu” (1.posms).

2009.–2010. gadā ar Valsts kultūrkapitāla fonda līdzfinansējumu ir veikta neliela Vēsturiskā mūra preventīvā nostiprināšana un vēsturiskā mūra konstrukciju restaurācija. Redzamākais darbs ir ieejas mūra pilsdrupās nostiprināšana, bet vienlaikus tika veikta arī mūra nostiprināšana citās pils vietās.

2011. gadā ar Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas finansējumu tika veikta mūra apauguma likvidēšana – koksnes apauguma novākšanas darbi. 2013. gadā pēc biedrības “Ērgemes bruņinieku pils” pasūtījuma SIA “Konvents” izstrādāja “Pils rekonstrukcijas – restaurācijas projektu”.

2013. gada – 2016. gadam pēc SIA “Konvents” izstrādātā projekta, ir uzsākta Ziemeļu torņa restaurācija (ar biedrības “Ērgemes bruņinieku pils” un SIA “Valkas meliorācija” līdzfinansējumu), tas ir torņa attīrīšana un sagatavošanas darbi, lai varētu sākt restaurāciju/atjaunošanu. Ērgemes viduslaiku pils atjaunošanu organizē biedrība “Valkas novada pašvaldība sadarbībā ar biedrību “Ērgemes bruņinieku pils”. Sākot ar 2013. gadu visu darbu arheoloģisko uzraudzību Ērgemes viduslaiku pilī veic arheoloģe Ilzes Mālkalniete.

2. VĒSTURISKAIS APRAKSTS

Ērgemes ordeņa pils pirmo reizi rakstos minēta 1323. gada maijā. Tā celta no vietējiem laukakmeņiem, ķieģeļiem un kaļķu javas. Pils ārējais mūris veido regulāru četrstūri (tā ir tā sauktā konventa tipa pils) ar diviem lieliem nocietinājuma torņiem. Pilij apkārt bija ar ūdeni pildīti grāvji. Priekšpili ar centrālo daļu saistīja paceļamais tilts. Ērgemes pils bija ordeņpils mestra apgabalā, Cēsu komturejas palīgpils. Mestri pili izmantoja kā noliktavu, atbalsta punktu un naktsmītni. 15. gs. pils papildināta ar diviem apaļajiem torņiem – Ziemeļu un Vārtu torņiem. Vācu ordeņa Livonijas mestrs Volters fon Pletenbergs (laikā no 1510) Ērgemē viesojies 5 reizes. Vācu ordeņa militārā vara balstījās uz pilīm. Kopš 1481. gada mestra galvenā pils bija Cēsīs, bez tam viņam tieši pakļautas bija arī vairākas pilis Latvijā, tai skaitā arī Ērgemes pils. Prūsijas hercoga aģenta ziņojumā hercogam 1555.-1556. gadā raksturots Livonijas ordeņa piļu stiprums. Valmiera, Burtnieki, Rūjiņa un Ērgeme nosauktas par “labības pilīm”. 1560.g. Ērgemes kaujā krievu karaspēks uzveic Livonijas ordeņa karaspēku. Pēc kaujas faktiski beidz pastāvēt ordeņa valsts Latvijā un Igaunijā. Livonijas ordeņa karaspēku vadīja Fīlipsis Šalls fon Bells (? – 1560), kas pēc tautības bijis vācietis. 1575. gadā Ērgemi ieņēma Livonijas hercogs Magnuss, kurš 1578. gadā pili atdeva poļiem. 1621. gadā Ērgemi iekaroja Zviedrijas karalis Gustavs Ādolfs, un 1625. gadā to izlēņoja ģenerālmajoram de la Barrem, kura dzimtai pils piederēja līdz 1795. gadam. 1658. gadā pili atkal ieņēma poļi. 1670. gadā Ērgemes pilī izcēlās ugunsgrēks, un visticamāk, pili pēc tam vairs neapdzīvoja. Lielā Ziemeļu kara laikā (1700. – 1721.) pēc Omuļu jeb Hummeļu kaujas 1702. gada 5. jūlijā, pili uzspridzināja zviedru karavīri. Laikā no 1730-1739.gadam Ērgemē mācītājs bijis vācu tautības luterāņu mācītājs Blaufūss Frīdrihs Bernhards (1697.-1756.). Līdz 1853. gadam pilī atradās pagasta labības magazīna. Vēlāk pilsdrupas plaši izmantotas kultūras pasākumu rīkošanai.

3. SASKAŅOTĪBA AR CITIEM ATTĪSTĪBAS DOKUMENTIEM

Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija (Latvija 2030)

Stratēģijā kā pirmā prioritāte tiek noteikta - Latvijas kultūras telpas attīstība, jo stipras un radošas nācijas identitāte sakņojas mūsu unikālajās, mantotajās un jaunradītajās materiālajās un garīgajās vērtībās. Tā vieno un saliedē sabiedrību jaunu ekonomisku, sociālu un kultūras vērtību radīšanai, kuras novērtē un pazīst arī pasaulē.

Arī Valkas novada plānošanas dokumentos, kā viens no būtiskākajiem rīcības virzieniem teritorijas vienotai izaugsmei tiek noteikta kultūras telpas attīstība. No Latvija 2030 minētajām prioritātēm uz Ērgemes viduslaiku pils attīstību attiecināma viena.

Prioritāte: Kultūras telpas attīstība - kultūras telpas saglabāšana, mijiedarbība un bagātināšana.

Mērķis: Saglabāt un attīstīt Latvijas kultūras kapitālu un veicināt piederības izjūtu Latvijas kultūras telpai, attīstot sabiedrības radošumā balstītu konkurētspējīgu nacionālo identitāti un veidojot Latvijā kvalitatīvu kultūrvidi.

Prioritārie ilgtermiņa rīcības virzieni:

- Piederības izjūtas Latvijas kultūras telpai stiprināšana – veidot kultūras telpas ilgtspēju.
- Radošas sabiedrības veidošana - uztur kultūras daudzveidību, vienlaikus saglabājot kultūrvēsturisko mantojumu, tieši un netieši atbalsta eksperimentus un jaunu produktu radīšanu, līdz ar to veidojot pateicīgu augsni kultūras un radošās industrijas attīstībai.

Nacionālais attīstības plāns 2014-2020

Plānā tiek minēts, ka unikālie kultūras un radošie cilvēkkapitāla resursi dod iespēju pašvaldībām attīstīt konkurētspējīgu uzņēmējdarbību ne tikai lauksaimniecības nozarēs, bet arī attīstīt radošās industrijas un tūrisma aktivitātes, tostarp veidojot labvēlīgu un iekļaujošu dzīves vidi. Radošā sabiedrībā kultūras kapitālam ir nozīmīga loma personības izaugsmei.

Uz pils attīstību var tikt attiecināma viena plānā minētā prioritāte.

Prioritāte: Izaugsmi atbalstošas teritorijas

Mērķis 1: Radīt līdzvērtīgākas darba iespējas un dzīves apstākļus visiem iedzīvotājiem, izmantojot teritoriju attīstības potenciālus un unikālos resursus

Rīcības virziens: "Dabas un kultūras kapitāla ilgtspējīga apsaimniekošana"

Rīcības virziena mērķi:

- Mērķis 1: Saglabāt dabas kapitālu kā bāzi ilgtspējīgai ekonomiskajai izaugsmei un sekmēt tā ilgtspējīgu izmantošanu, mazinot dabas un cilvēka darbības radītos riskus vides kvalitātei.
- Mērķis 2: Kultūras kapitāla resursu ilgtspējīga izmantošana

Kultūrpolitikas pamatnostādnes 2014-2020 “Radoša Latvija”

Vīrsmērķis: Latvija – zeme ar bagātu un koptu kultūras mantojumu, vitālu un daudzveidīgu kultūras dzīvi, radošiem cilvēkiem, konkurētspējīgām radošajām industrijām un augšupejošu dzīves kvalitāti ikvienam.

Ērģemes viduslaiku pils attīstībai atbilst vairākas pamatnostādnēs minētās prioritātes:

Prioritāte: Kultūras kapitāla saglabāšana un attīstība, sabiedrībai līdzdarbojoties kultūras procesos

Prioritātes stratēģiskais mērķis: Nostiprināt un palielināt Latvijas kultūras kapitāla vērtību un veicināt iespējami lielākas sabiedrības daļas līdzdalību un iekļaušanos kultūras procesos.

Rīcības virzieni:

- Labvēlīgas vides veidošana jaunu kultūras vērtību radīšanai, mantoto kultūras vērtību saglabāšanai un pieejamībai.
- Kultūras institūciju un mediju iesaiste auditorijas paplašināšanā, veicinot sabiedrības ieinteresētību kultūras procesos.
- Latvijas kultūras ciešāka iesaiste starptautiskajos kultūras procesos un sadarbības tīklos, veicinot kultūras diplomātijas attīstību.
- Cilvēkresursu attīstība un efektīva kultūrpārvaldība.

Prioritāte: Radošums mūžizglītībā un uz darba tirgu orientēta kultūrizglītība

Stratēģiskais mērķis: Sekmēt daudzveidīgu, kvalitatīvu un pieejamu kultūrizglītības piedāvājumu nacionālās identitātes stiprināšanai un radošas ekonomikas izaugsmei, kā arī veicināt personības radošuma attīstību visos izglītības līmeņos.

Rīcības virzieni:

- Personību attīstoša mūžizglītība, īpaši radošuma attīstīšana bērnu un jauniešu vispārējā formālajā izglītībā un neformālajā izglītībā.

Prioritāte: Konkurētspējīgas kultūras un radošās industrijas.

Stratēģiskais mērķis: Veicināt radošā potenciāla un kultūrā balstīto inovāciju pārnesi uzņēmējdarbībā, sekmējot radošo industriju uzņēmējdarbības attīstību, eksportspēju un valsts starptautisko konkurētspēju.

Rīcības virzieni:

- Uzņēmējdarbības izaugsme radošo industriju sektorā.
- Radošo industriju sektora konkurētspēja un eksports.
- Inovācijām labvēlīgas infrastruktūras un vides attīstība.
- Sabiedrības informēšana, radošo industriju pētniecība un monitorings.

Prioritāte: Radošas teritorijas un kultūras pakalpojumu pieejamība.

Stratēģiskais mērķis: Veicināt lokālajā kultūrā un radošumā balstītu reģionālo izaugsmi un kvalitatīvas dzīves telpas attīstību, nodrošinot kvalitatīvu un daudzveidīgu kultūras pakalpojumu pieejamību ikvienam iedzīvotājam.

Rīcības virzieni:

- Kvalitatīvu un daudzveidīgu kultūras pakalpojumu attīstības un pieejamības nodrošināšana.
- Radošu un ekonomiski aktīvu cilvēkresursu piesaistes sekmēšana un radošas vides veidošana ārpus Rīgas.

Vidzemes plānošanas reģiona ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2014-2020

Ilgspējīgas attīstības princips paredz, ka tagadējām un nākamajām paaudzēm tiek nodrošināta kvalitatīva vide un līdzsvarota ekonomiskā attīstība, tiek racionāli izmantoti dabas, cilvēku un materiālie resursi, tiek saglabāts un attīstīts dabas un kultūras mantojums.

Stratēģijā minēts, ka Vidzemes identitāte ir cieši saistīta ar reģiona kultūras un dabas mantojumu, tai skaitā nemateriālo kultūras mantojumu. Kultūrtelpa veidojas no dažādos laika posmos tai piešķirtās nozīmes – kā cilvēki to uztver, prot izmantot, kādu vērtību piešķir. Kultūrtelpas vērtības un elementus vietējā sabiedrība uztver savādāk, nekā to saredz eksperti un dažādu nozaru speciālisti. Stratēģija atbalsta kultūrtelpas kā cilvēka dzīves vides attīstību, akcentējot katra cilvēka un kopējās sabiedrības atbildību par teritorijas attīstību.

Stratēģiskais virziens: Teritorija

Ilgtermiņa prioritāte: Vietu pievilcība

Rīcību virzieni:

- Ainavu potenciāla izmantošana vietu attīstībā;
- Reģiona kultūras un dabas kapitāla saglabāšana un izmantošana;
- Tradicionālās kultūras saglabāšana, pārmantošana un popularizēšana;
- Atbalsts stipras un vienotas kopienas attīstībai.

Vidzemes plānošanas reģiona attīstības programma 2015-2020

Attīstības programma paredz veidot labvēlīgu vidi jaunu kultūras vērtību radīšanai, mantoto kultūras vērtību saglabāšanai un pieejamībai, attīstīt sabiedrībā patriotismu, piederības un lojalitātes sajūtu reģionam un Latvijas Republikai.

Stratēģiskais virziens: Teritorija

Prioritāte: Vietu pievilcība

Vidēja termiņa attīstības prioritāte: Aktīva pilsoniskā sabiedrība un iesaistoša kultūrvide.

Palielināt iedzīvotāju pilsonisko līdzdalību pārvaldības procesos reģionā Veidot labvēlīgu vidi jaunu kultūras vērtību radīšanai, mantoto kultūras vērtību saglabāšanai un pieejamībai, attīstīt sabiedrībā patriotismu, piederības un lojalitātes sajūtu reģionam un Latvijas Republikai.

1) saglabāt un attīstīt reģiona kultūras un dabas kapitālu:

Saglabājot un attīstot reģiona kultūras un dabas mantojumu, tai skaitā veicinot kultūras un dabas mantojuma pārdomātu izmantošanu kultūras, rekreācijas un dabas tūrisma piedāvājumā:

b) veicinot un attīstot tūrisma un kultūras pasākumu piedāvājumu, tai skaitā Vidēja termiņa attīstības prioritāte 6.2: Aktīva pilsoniskā sabiedrība un iesaistoša kultūrvide paplašinot tūrisma piedāvājumu un stiprinot tā potenciālu, attīstot tūrisma funkcionālās teritorijas reģionā un veidojot integrētus piedāvājumus

c) veicinot un attīstot kultūras un radošās industrijas / norises, tai skaitā, īstenojot Vidzemes kultūras programmu attīstot kultūras un radošās industrijas

2) veidot stipras un vienotas kopienas:

a) attīstot sadarbību un īstenojot kopienu stiprināšanas aktivitātes, tai skaitā veicinot vietējo rīcības grupu, veicinot mājražotāju un amatnieku apvienību veidošanos reģionā, popularizējot amatniecību un mājražošanu, kā brīvā laika, uzņēmējdarbības un kopienas stiprināšanas veidu veicinot iedzīvotāju iesaistīšanos kultūras un sabiedriskajos procesos, tai skaitā amatiermākslas kolektīvos veidojot un attīstot sadarbību ar diasporu, veicinot līderības un pilsoniskās aktivitātes.

Valkas novada Ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2013-2037

Stratēģijā noteikta vīzija - Valkas novads – cilvēkiem radīta labvēlīga, tīra un sakopta, mežiem bagāta vide ar kvalitatīvu infrastruktūru uzņēmējdarbībai un dzīvošanai Ziemeļvidzemē.

Uz Ērgemes viduslaiku pilsdrupām ir attiecināms stratēģiskais mērķis 4: dabas un kultūrvēsturisko resursu saudzīga izmantošana - kvalitatīva, vērsta uz dabas un kultūrvēsturisko resursu saudzīgu izmantojumu, dzīves vide novada iedzīvotājiem un viesiem. Mērķis saistīts ar dabas un kultūrvēsturisko vērtību aizsardzību un racionālu apsaimniekošanu, apdzīvoto vietu teritoriju sakopšanu un apzaļumošanu, tūrisma attīstību.

Stratēģijā norādīta, ka Valkas novadā ir apzināts un veicināts kultūrvēsturiskais mantojums, attīstās kultūrtūrisms. Saglabāts novada dabas kapitāls. Dabas kapitāla izmantošanas sektors tiek integrēts citos sektoros.

Valkas novada attīstības programma 2015-2021

Valkas novada attīstības programmā ir noteiktas prioritātes un aktivitātes, kas īstenojamas kultūras telpas attīstībai un kultūrvēsturisko teritoriju sakopšanai un saglabāšanai.

Vidēja termiņa prioritāte 1: Cilvēkresursu attīstība

Pasākums 2: Kultūras attīstība:

RV2: Valkas novada kultūras telpas attīstība.

Uzdevumi:

U1: Organizēt pārrobežu kultūras pasākumus un aktivitātes;

U3: Veidot ārpuselpu atpūtas un izklaides vietas;

U5: Attīstīt un pilnveidot muzeja darbību;

U8: Veidot konkurētspējīgas kultūras un radošās industrijas;

U9: Veidot radošas teritorijas (radošu un ekonomiski aktīvu cilvēku piesaiste) un nodrošināt kultūras pakalpojumu pieejamību;

U11: Saglabāt un attīstīt kultūras kapitālu un iedzīvotāju radošumu, sabiedrībai līdzdarbojoties kultūras procesos;

Vidēja termiņa prioritāte 4: Novērtēts dabas kapitāls un saglabāts kultūrvēsturiskais mantojums

Pasākums 14: Kultūrvēsturiskās teritorijas:

RV14: Sakoptas un saglabātas kultūrvēsturiskās teritorijas un pieminekļi.

Uzdevumi:

U1: Apzināt un veicināt kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanu un tā izmantošanu tūrisma attīstībai;

U2: Veicināt kultūrtūrisma attīstību.

4. ĒRĢEMES VIDUSLAIKU PILS MISIJA

Ērģemes viduslaiku pils ir Valkas novada un reģiona atpazīstamības kultūrvēsturiskais simbols, kura saglabāta iespējami labākā stāvoklī, cels pils izglītojošo un kultūrvēsturisko vērtību.

ĒRĢEMES VIDUSLAIKU PILS VĪZIJA

Saglabāt Ērģemes viduslaiku pili iespējami labākā stāvoklī, celt objekta kultūrvēsturisko vērtību iesaistot vietējās kopienas tradīciju saglabāšanā un objekta izmantošanā.

Pakāpeniskai Ērģemes pilsdrupu atjaunošanai, paralēli tiek domāts par to, lai tās attīstītu kā kultūrvēsturisku objektu, kur risināsies Bruņinieku turnīri, kuri atspoguļos un parādīs to kā 13.–14. gadsimtā dzīvoja bruņinieki. Pils atklāšanas brīdī, tiks rādīta demonstrācija kā notikusi patiesa bruņinieku cīņa, aizstāvot savu pili un teritoriju, balstoties uz pierakstiem un vēsturiskiem faktiem. Konsultējoties ar vēsturniekiem, plānots realizēt un attīstīt bruņinieku cīņas atbilstoši pils darbības laikam. Ņemot vērā, ka šie ir bruņinieku turnīri, tajos tiks pieaicināta atbilstoša žūrija – eksperti, kas noteiks cīņu un tērpu autentiskumu atbilstoši gadsimtam.

Lai piesaistītu vairāk interesentu, bruņinieku turnīri tiks organizēti kā starptautiski pasākumi, uzaicinot un piesaistot klubus no Zviedrijas, Igaunijas, Lietuva, Vācijas un Latvijas, kas aktīvi darbojas un popularizē viduslaiku dzīvi mūsdienās. Turnīru ietvaros būs iespēja aplūkot un iepazīties ar gadsimtam un laikam atbilstošu bruņinieku pilno tērpu komplektu, kaujas bruņām un ieročiem. Atbilstoši tematikai paralēli bruņinieku cīņām pilī skanēs viduslaiku mūzika, būs iespēja baudīt pēc senajām receptēm gatavotus ēdienus un dzērienus. Bērniem būs pieejamas atrakcijas un rotaļas, ievērojot senās tradīcijas, kā arī būs viduslaiku darbnīcas lielajiem un mazajiem.

VĒRTĪBAS

1. Kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšana;
2. Kultūras mantojuma pieejamība dažādām mērķauditorijām;
3. Ilgtspējīga izmantošana;
4. Inovācijas un sadarbība;
5. Kvalitāte.

FUNKCIJAS

1. Restaurācija;
2. Izpēte;
3. Atpūtas organizēšana;
4. Tūristu piesaiste;
5. Sabiedrības izglītošana;
6. Kultūras un radošo industriju piesaiste.

5. STIPRO UN VĀJO PUŠU ANALĪZE (SVID)

SVID analīze ir stratēģijas plānošanas instruments, kas ļauj izvērtēt objekta iekšējo un ārējo faktoru sniegtās priekšrocības un problēmas.

Iekšējie faktori	
Stiprās puses	Vājās puses
Pils kultūrvēsturiskā vērtība	Apgrūtinātas finansējuma ieguves iespējas
Iekļauta dažādos tūrisma maršrutos	Sezonalitāte
Ērgemes pagasts, sakopta un klusa vieta	Neregulārs un nepietiekams finansējums kultūras projektiem
Tīra vide, ainavu apskates iespējas	
Tiek rīkoti dažādi kultūras pasākumi	
Pasākumu augstā apmeklētība	
Apmeklētāji iegūst jaunas zināšanas	
Pieklūšanas iespējas	
Dažāda mērķauditorija	
Attīstība saskaņā ar plānošanas dokumentu mērķiem un uzdevumiem	
Ārējie faktori	
Iespējas	Draudi
Inovācijas	Likumdošanas ietekme
Sadarbības iespējas ar citu novadu pilīm, muižām, muzejiem	Vietējās varas maiņa
Vietas unikalitāte	Sezonalitāte
Pētījumi	Uzturēšanas izdevumi
Tradīcijas, kas raksturo vietas unikalitāti	Iedzīvotāju skaita samazināšanās
Infrastruktūras attīstība	
Brīvdabas pasākumu organizēšana	
Pieejams finansējums kultūras pieminekļu sakārtošanai	
Reklāma	

SVID analīze liecina, ka Ērgemes viduslaiku pils attīstībai ir spēcīgi iekšējie faktori, kas nodrošinās nepieciešamās autentiskās vides izveidi. Galvenā un būtiskākā iekšējā vājība ir finansējuma ieguves iespējas. Lai šo faktoru novērstu, pašvaldība piesaistīs papildus finansējumu no Eiropas Savienības struktūrfondiem un citiem finanšu instrumentiem. Lai sezonalitāte neietekmētu objekta apmeklētību, nepieciešams plānot un organizēt pasākumus, kas piesaistītu apmeklētājus arī rudens un ziemas mēnešos.

6.ĒRĢEMES VIDUSLAIKU PILS ATTĪSĪBAS MĒRĶI UN UZDEVUMI

1. Ilgtermiņa mērķi

1.1. Ērģemes viduslaiku pilsdrupu nozīmīguma palielināšana Latvijas kultūrtūrisma

1.2. Latvijas kultūrvēstures pieminekļu saglabāšanas popularizēšana pasaulē

2. Īstermiņa mērķi

2.1. Ērģemes viduslaiku pilsdrupu konservācija un restaurācija - tas ir Vēsturiskā mūra preventīvā nostiprināšana un vēsturiskā mūra konstrukciju restaurācija

2.2. Divu Ērģemes viduslaiku pils torņu (Ziemeļu un Vārtu torņa) atvēršana apmeklētājiem apskatei, pasākumu organizēšanai

2.3. Vēsturiskās ekspozīcijas izveide

UZDEVUMI MĒRĶU SASNIEGŠANAI

Lai Ērgemes pili padarītu atvērtu un atraktīvu, kā pirmais un galvenais uzdevums ir abu torņu restaurācija, iekārtošana.

Ziemeļu tornis

Restaurācijai plānotie restaurācijas darbi

Jumta seguma izbūve vēsturiskajā
veidolā no koka konstrukcijām un māla
dakstiņiem

Starpstāvu dēļu grīdu izbūve

Logu un durvju izbūve

Elektroinstalācijas darbi

Ekspozīciju telpu iekārtošana

AUSTRUMU FASĀDES
TEORETISKĀ REKONSTRUKCIJA
M 1:100

Arējā izbūvē – arkārs atbilst
AMI rezultātiem un
tipoloģiskiem analogiem.

Junta forma un segums – rekonstruēti atbilstoši
izplatītākajai Līvoniņā formai un pieņēmumam, ka mūra
virsdajā izvietotas mūrītas, virs kurām sijas, uz kurām
savukārt balstītas spāres un uzspāres. Junta dakstiņu
segums mūrītais 17. gs. 1. cet. inventārjā, tā dakstiņu
tips, vistīkamākais, mainīties laika gaitā (15. – 16. gs.
mēles / bebrastes, 17. gs. – S veida).

Skursteņi – izvietoti atbilstoši dūmkanālu
šķērsgrīzumam un novietojumam torņa augšējās
plānā. Skursteņu augstumam vajadzēja būt visai liels
lai nodrošinātu vilkmi blakus skursteņa konusam,
atsaites nepieciešams lai skursteņi nesagāztos vēja
spiediena ietekmē. Skursteņu mūrēja no ķieģeļiem, tie
varēja būt apmesti un balstīti vai neapmesti, sarkani.
Skursteņu galvas veidotas ar „cepurī”, kas mazina
tīnsnu skursteņu kanālu samirkšanu.

4. stāva statniskās šaujamlūkas (stūvlūkas)
rekonstruētas pēc izpētes secinājumiem, apsekojot
objektu dabā un analogiem.

1., 2., 3. stāva šaujamlūkas un logi atbilst AMI
rezultātiem un UR.

Polihromija ap logu ailēm un fasādes vispārē (laikju
balstījums) atbilst AMI rezultātiem.

Pasūtītājs: Biedrība "Ergemes bruņinieku pils" reģ. nr. 40006186263 Tālavas iela 70, Valka, LV 4701	Pasūtījuma Nr.: EPK-2 Datums: 2013.06	
Objekts: Ergemes pilsdrupu Z tornis		
Adrese: Valkas novads, Ergemes pagasts, Ergeme		
Projektētājs: PROJEKTIŠANAS BIROJS "KONVENTS" reģ. nr. 400310709 Būvkonkrāsta reģ. nr. 3604-R Mācā Pils iela 6 Rīga LV 1050, Latvija Tel. 67228627		
Rasējums: Austrumu fasāde Teorētiskā rekonstrukcija		
Projekta daļas vad.: Pēteris Blūms		
Tehniķis: Oto Ozols		
Marka: AMI	Mērogs: 1:100	Stadija: TP
Lapas izmērs: ..	Lapu sk.: ..	Lapa: ..

Vārtu tornis	
1.Vārtu torņa nostiprināšana	Vārtu torņa nostiprināšanas projekta izstrāde
2.Vārtu torņa restaurācijas darbi	starpstāvu pārsegumu izbūve
	jumta seguma atjaunošana
	papildus kāpņu izbūve no pagalma puses
	paceļamo vārtu restes rekonstrukcija

7. OBJEKTĀ PLĀNOTIE PAKALPOJUMI UN TO ATTĪSTĪBA

Ērgemes pilsdrupu attīstība tiek plānota kā viena no “Baltijas ceļa” attīstības koridora (Latvijas valstiskuma veidošanās ceļi) pieguļošās zonas objekta attīstība, kas ir jaunāko laiku vēsturē ievērojams ar 1989.gada 23.augustā, Molotova – Rībentropa pakta noslēgšanas 60. gadadienā Igaunijā, Latvijā un Lietuvā organizēto protesta akciju pret padomju okupāciju. Pēc rakstītiem vēstures avotiem spriežot, ceļš no Lietuvas caur Bausku – Rīgu – Siguldu – Cēsīm – Valmieru – Burtņiekām – Rūjieni un tālāk uz Igauniju izmantots jau kopš 14.-15.gs. Ērgemes pilsdrupu restaurācija cels vietas ainavisko vērtību Natura 2000 teritorijā Ziemeļvidzemes biosfēras rezervātā .un vēsturiskās ekspozīcijas izveide Ziemeļu tornī dos iespēju tūristiem apmeklēt torni un iepazīt tā vēsturi un “Baltijas ceļa” ekspozīciju individuāli vai gida pavadībā.

Sadarbībā ar biedrību “Ērgemes bruņinieku pils” tiks organizēti Starptautiski Bruņinieku cīņu pasākumi, un sadarbībā ar vietējiem uzņēmējiem, būs iespēja piedalīties senlatviešu ēdienu un dzērienu baudīšanā un to gatavošanas izziņāšanā, ar mērķi veicināt lauku kultūrvides saglabāšanu, radoši tiks iesaistīti vietējie iedzīvotāji un viesi tematiskajos, muzikālos un literāros pasākumos.

Ik gadus Ērgemes pilsdrupas apmeklē aptuveni 3000 tūristu. Pēc Ziemeļu torņa atjaunošanas plānots, ka apmeklētāju skaits būs 6600. Tagad pilsdrupas ir tikai kā apskates objekts, bet, veicot Ziemeļu torņa atjaunošanu, tajā varēs ieiet un uzkāpt līdz 4 stāvam. Ziemeļu tornī iespēja apskatīt vēsturisko ekspozīciju un iespēja piedalīties pils teritorijā dažādos organizētos pasākumos, palielinās apmeklētāju skaitu.

8. PUBLICITĀTE

Informācija par Ērgemes pilsdrupām ir pieejama Valkas novada domes mājas lapā www.valka.lv. Par visiem projektiem un citām aktivitātēm, kas saistītas ar Ērgemes pilsdrupām, informācija tiek publicēta laikrakstā “Valkas novada vēstis” un reģionālajā laikrakstā “Ziemeļlatvija”. Ērgemes pilsdrupas ir iekļautas vairākos tūrisma maršrutos: “Via Hanseatica”, “Ziemeļu stīga”, velo maršrutā “Pa Vidzemi un Dienvidigauniju”, Valkas novada kultūrvēsturisko un dabas objektu tūrisma maršrutā. Informācija par pilsdrupām ir publicēta dažādos projektu izdales materiālos un bukletos, kā arī pieejama mājas lapās <http://www.viahanseatica.info>, <http://www.vidzeme.com> un citās. Pēc vēsturiskās ekspozīcijas izveides, informācija tiks publicēta novada, reģiona, Vidzemes tūrisma asociācijas un citos Latvijas tūrisma portālos un iekļauta izdales materiālos par Valkas novadu. Par pasākumiem informācija tiks izsūtīta visiem novada sadarbības partneriem.

9.ĒRĢEMES VIDUSLAIKU PILS ATTĪSTĪBAS ILGTSPĒJAS NODROŠINĀŠANA

Zemes īpašnieks uz kuras atrodas Ērģemes viduslaiku pils, saskaņā ar ierakstu Ērģemes pagasta zemesgrāmatu nodalījumā Nr.100000338601 ir Valkas novada pašvaldība. Ik dienas objekta apsaimniekošanu veic un arī turpmāk rūpēsies par vides sakoptību Valkas novada domes Ērģemes pagasta pārvalde.

Lai nodrošinātu pils ilgtspēju Valkas novada dome sadarbībā ar biedrību “Biedrība “Ērģemes bruņinieku pils” piesaista un arī turpmāk centīsies piesaistīt vietējo un starptautisko fondu finanšu līdzekļus, lai veiktu pilsdrupu konservāciju un renovāciju, un pieguļošo teritoriju labiekārtošanas darbus.

Valkas novada dome ilgtspējas nodrošināšanai veic sekojošus uzdevumus :

- apzina, apkopo un publicē informāciju par vietējiem kultūrvēsturiskajiem objektiem, tā nodrošinot sabiedrības informēšanu izglītošanu par kultūrvēsturiskajiem objektiem un to vēsturi.
- atbalsta vietējo amatnieku darba aroda prasmju attīstību Ērģemes pagastā un visā novadā, un veicina radīto izstrādājumu tirdzniecību tūristiem.
- veicina sadarbību ar tuvāko novadu (un Igaunijas) kultūrvēsturisko pieminekļu apsaimniekotājiem, tā radot specifiskus tūrisma produktus, veicina sadarbību ar kaimiņvalstu kultūras veicināšanas organizācijām, ar tām rīkojot tematiskus pasākumus, tā veicinot Valkas novada un Ērģemes pagasta popularizēšanu.

Valkas novada dome regulāri iegulda un ieguldīs līdzekļus Ērģemes viduslaiku pils un tās apkārtnes ikdienas uzturēšanā.

IZMANTOTIE INFORMĀCIJAS AVOTI

1. Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija (Latvija 2030)
2. Nacionālais attīstības plāns 2014-2020
3. Kultūrpolitikas pamatnostādnes 2014-2020 "Radoša Latvija"
4. Vidzemes plānošanas reģiona ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2014-2020
5. Vidzemes plānošanas reģiona attīstības programma 2015-2020
6. Valkas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2013-2037
7. Valkas novada attīstības programma 2015-2021